

B1 MAILA

BAT ZUK

^æek
20.korrika

2017ko martxoaren 30etik apirilaren 9ra
OTXANDIOTIK IRUÑERA

Korrika badator!

KORRIKA 20. *Korrika badator!*

Ataza honen helburu nagusiak dira, batetik, ikasleek Korrika zer den gogoratzea edo ezagutzea, eta bestetik, 20. Korrikaren berri zabaltzea. Aurrekoaz gain, mailari dagozkion hainbat edukiri erreparatzea ere izango dugu helburu, jakina.

Helburuoi heltzeko, ondoko ataza proposatzen dizugu.

Ataza: *Korrika badator!*

Ataza honen helburua Korrika gogora ekartzea da. Hasteko, gaia modu atseginean aurkezteko, Euskal Herriari, euskarari eta Korrikari buruzko datu bitxiak ikasten laguntzeko jokia egingo dugu. Ondoren, "*Korrika arduradunari elkarrizketa*" izeneko testua irakurriko dugu, eta, jasotako informazioa oinarri, lagun batek e-postaz egindako galderei erantzungo diegu.

HELBURUAK

- ▶ Korrika gaia eskolara ekartzea.
- ▶ 20. Korrikari buruzko informazio esanguratsuena eskolaratzea.
- ▶ Euskal Herriari, euskarari eta Korrikari buruzko datu bitxiak ikastea.
- ▶ Testu idatziak erreparatzeko eta zuzentzeko teknika ikastea

Mintzatu

Entzun

Bideoa ikusi

Irakurri

Kanta

Jolasa

Idatzi

Ariketa

ATAZA: Korrika badator!

A. Jokoa prestatzen: apustuak

- Azaldu ikasleei jokoaren arauak (4. or.).
- Jokoa hasi aurretik, "Jokoa prestatzen: apustuak" ariketa egingo dugu (5. or.).

ERANTZUNAK:

1. **Egia da.** Espainiar konkistatzaile batek indigena bati alde hura nola deitzen zen galdetzean, hark "Yucatán" erantzun omen zion, bere hizkuntzaz, "ez naiz hemengoa".
2. **Gezurra da.** Kanguru hitzak, jatorrian, "ez dizut ulertzen" esan nahi du. Ingelesek australiar indigena bati animalia izena galdetu ziotenean, hark "Kan-Ghu-Ru" erantzun omen zion, hau da, "ez dizut ulertzen".
3. **Egia da,** koimetérion hitzak "logela" esan nahi du.

B. "Euskal Herria, euskara eta Korrika" jokatu.

- Ikasleak binaka jarrita, "Euskal Herria, euskara eta Korrika" ikus-entzunezkoa ipiniko dugu eta jokatzeko hasiko gara.
- Ikus-entzunezkoa osorik ikusiko dugu etenik egin gabe, eta ikusi bitartean, ikasleek arreta ematen dieten datuak jasoko dituzte.
- Ikasleek, binaka, jokoa agertutako adierazpenik interesgarrienak aukeratu eta komentatuko dituzte labur: zein ezagutzen zuten, zeinek harritu dituen gehien... (6. or.).
- Bikoteetan esandakoak talde handian komentatuko ditugu.

C. 20. Korrikaren aurkezpena irakurri eta informazioa e-postaz zabaldu.

- Ikasleek, eskaintzen zaizkien instrukzioei jarraiki, "Korrika arduradunari elkarrizketa" testua irakurriko dute (7.-8. or.).
- Testua irakurri ondoren, hitz berriak zerrendan jaso eta denon artean komentatuko ditugu.
- Ikasleek, bakarka, Markelen e-postari erantzungo diote (9.-10. or.).
- E-postak ozen irakurri eta denon artean zuzenduko ditugu.
- Amaitzeko, 20. Korrikarako planak komentatuko ditugu labur: parte hartzeko asmoa dugun, non, norekin...

"EUSKAL HERRIA, EUSKARA ETA KORRIKA" JOKOA

Jokoaren helburua.

- ▶ Euskal Herriari, euskarari eta Korrikari buruzko adierazpen bitxi batzuk egia ala gezurra diren asmatzea.

Jokoa prestatu.

- ▶ Jokoa hasi aurretik, "Jokoa prestatzen: apustuak" ariketa egingo dugu (5. or.).
- ▶ Ikasleek binaka jokatuko dute.
- ▶ Arbelean, puntuazioak jasotzeko ondoko taula margotuko dugu: ezkerreko zutabean, bikoteak izendatzeko erreferentziak jarriko ditugu (zenbakiak, partaideen inizialak,...); eskumakoan, berriz, puntuazioak.

JOKALARIAK	PUNTUAZIOAK

Jokoaren arauak.

- ▶ "Euskal Herria, euskara eta Korrika" ikus-entzunezkoa jarriko dugu.
- ▶ Pantailan "Egia ala gezurra?" agertzen den bakoitzean, ikus-entzunezkoa eten egingo dugu.
- ▶ Jokalariak entzundako adierazpenak egia ala gezurra diren asmatu beharko dute. Bikoteek, banan-banan, adierazpenaz pentsatzen dutena esango dute: erantzuna ziurtasunez ematen badute, 3 puntu jarriko dituzte jokoa; ustea azaltzen badute, 2 puntu; litekeena azaltzen badute, puntu bat; ez dakitela esaten badute, 0 puntu.
- ▶ Apustuak, banan-banan, arbelean jarriko ditugu honela: 3 E (Baiez egia izan, 3 puntu jokoa).

JOKALARIAK	PUNTUAZIOAK
1. BIKOTEA	3 E
2. BIKOTEA	2 E

- ▶ Apustu guztiak entzundakoan, ikus-entzunezkoa martxan jarriko dugu berriro benetako erantzuna ezagutzeko.
- ▶ Erantzuna entzun ondoren, ikus-entzunezkoa eten egingo dugu berriro puntuazioak jasotzeko. Honela egingo dugu: erantzuna asmatu duten jokalariek, jokatutako puntuak irabaziko dituzte eta puntu horiek arbelean jasoko ditugu; erantzuna asmatu ez dutenei, aldiz, jokatutako puntuak kendu beharko dizkiegu.
- ▶ Puntuazioak jasota, ikus-entzunezkoa martxan jarriko dugu berriro hurrengo baieztapena agertu arte.
- ▶ Puntu gehien lortzen dituzten jokalariek irabazleak izango dira.

JOKOA PRESTATZEN: APUSTUAK

Irakurri azalpenak eta erantzun beheko galderei.

- ➔ “Euskal Herria, euskara eta Korrika” jokoan, **adierazpen**¹ batzuk entzungo dituzue, eta egia ala gezurra diren esan beharko duzue. Erantzuna ziurtasunez ematen baduzue, 3 puntu jarriko dituzue jokoan; uste duzuela esaten baduzue, 2 puntu; ziurtasun txikia azaltzen baduzue, puntu 1; ez dakizuela esaten baduzue, 0 puntu.

Nola azaltzen da ziurtasuna? Eta ustea? Eta ziurtasun txikia? Eta **ezjakintasuna**²?

ERANTZUTEKO MODUAK**ZIUR BAZAUDE...**

- Egia da / Gezurra da.
- **Egi borobila da / Gezur hutsa da.**
- Ziur **egia / gezurra dela.**

LITEKEENA DELA USTE BADUZU...

- **(Agian),** egia / gezurra izango da.
- **Baliteke** egia / gezurra izatea.

USTE BADUZU...

- **Nire ustez,** egia / gezurra da.
- **Nik uste dut** egia / gezurra dela.
- **Nik esango nuke** egia / gezurra dela.

EZ BADAKIZU....

- **Ez dakit / Ideiari ez.**

- ➔ Orain, erantzun galdera hauei goiko egiturak erabiliz.

1. Yucatán Mexikoko penintsula bat da. Zer esan nahi du “Yucatán” hitzak?

“Ez naiz hemengoa” esan nahi du.

EGIA ALA GEZURRA?

.....

.....

2. Denok dakigu zer den kangurua. Baina badakizue zer esan nahi duen?

“Arratoi saltaria” esan nahi du.

EGIA ALA GEZURRA?

.....

.....

3. *Hilerria*, gaztelaniaz, *cementerio* esaten da. Hitz hori antzinako grezieratik dator, “*koimetérion*” hitzetik. Zer esan nahi zuen hitz horrek?

“Logela” esan nahi du.

EGIA ALA GEZURRA?

.....

.....

1. **Adierazpen:** *expresión*
2. **Ezjakintasuna:** *ignorancia*

INTERESGARRIA IZAN DA.

Jokoan gauza batzuk ikasi ditugu Korrikari, euskarari eta Euskal Herriari buruz. Orain, aukeratu interesgarrienak eta idatzi hemen.

Interesgarria iruditua zaigu:

.....

.....

.....

.....

Zergatik?

.....

.....

.....

.....

Sinestezina iruditua zaigu:

.....

.....

.....

.....

Zergatik?

.....

.....

.....

.....

Ondoko aholkuak irakurri ondoren, irakurri artikulua eta jaso hitz berriak hurrengo orrialdeko zerrendan.

IRAKURTZEKO AHOLKUAK

- a. Saiatu testua **jarraian irakurtzen**.
- b. Irakurtzean, baliteke ulertzen ez dituzun hitzak edo esaldiak aurkitzea.
 - b.1. Hitz edo esaldi horiek **testua ulertzeko oztopoak badira**, saiatu esanahia argitzen (bilatu hiztegia, galdetu...).
 - b.2. Hitz batzuk ulertu ez arren, **testuaren hariari jarraitzen badiozu, azpimarratu hitz horiek eta jarraitu irakurtzen**.
- c. Testua irakurri ondoren, **bilatu hitz berrien esanahia** eta apuntatu, ez ahazteko.

Korrika badator!

AEK-k Korrika aurkeztu du San Telmo museoan, Donostian. Bertan, Asier Amondorekin hitz egin dugu, Korrikaren arduradunarekin.

Hemen dugu berriro Korrika. Zein da edizio berri honen helburua?

Asier: Dakizuen bezala, Korrika euskararen aldeko ekimenik handiena da. AEK-k antolatzen duen lasterketa erraldoia da eta Euskal Herri osoa zeharkatzen du. 20.a martxoaren 30ean hasiko da eta betiko helburu berberak ditu: lehenengoa, jakina, jendea animatzea euskara ikastera eta erabiltzera; bigarren helburua ekonomikoa da, AEKren euskaltegiei laguntzeko dirua lortu nahi dugu eta.

20. Korrika aurkezteko, San Telmo museoa aukeratu duzue. Zergatik?

Asier: Datorren Korrika 20.a izango da. Edizio berezia izango denez, leku berezia aukeratu nahi izan dugu aurkezpenerako. Korrikan, dakizuen bezala, lekuko bat eramaten da eskuz esku. Lekukoa osagarri garrantzitsua da Korrikan. Barruan, mezu ezkutua darama, azken egunean jendaurrean irakurtzen dena. Bada, lehengo edizioetako lekukoa, Remigio Mendiburu eskultoreak egin zuena, museo honetan dago ikusgai.

Nondik nora ibiliko da 20. Korrika?

Asier: Bada, Otxandion hasiko da martxoaren 30ean eta Iruñean amaituko da apirilaren 9an. Batetik besterako bidean, 11 egunean, Euskal Herriko herri gehienetara hurbilduko gara. Korrika, dakizuenez, ez da sekula gelditzen, ez egunez, ezta gauez ere.

Hamaika egunean, 2.000 kilometrotik gora egiten ditugu, eta leku ugartik igarotzen gara; dena den, zoritxarrez, beti geratzen zaigu herriren bat ibilbidetik kanpo.

Leloari dagokionez, BATZUK izango da...

Asier: Hizkuntza eta hiztun guztiak berdintasunean biziko garen Euskal Herria eta mundua nahi ditugu AEKn. Horretarako, behar-beharrezkoa da euskara zaintzea. Gure nahia da euskara aukera-berdintasunean bizitzea egunero eta eremu guztietan. Horretara dator BATZUK leloa. 'Bat' eta 'zuk' hitzen arteko jolasa da. Hizkuntzak eta kulturak mundu BAT osatzen dute, eta, mundu hori sendotzeko bidean, ZUK ere zeure ekarpena egin dezakezu. Hizkuntzak eta kulturak mundu BAT, hizkuntzak eta kulturak mundu BATZUK.

Korrikaren beste ezaugarri nagusia kanta da. Zein izango da aurtengoa?

Asier: Egia da. Kanta Korrikaren ezaugarri garrantzitsua izan da beti, eta aurtengoa ere horrelakoa izango da. Seguru gaude, aurreko edizioetan bezala, 20. Korrikaren kantak ere arrakasta handia izango duela, eta ahoz aho ibiliko dela. Baina oraindik ez da iritsi aurkezteko unea, eta, egun hori iritsi arte, ezin dizuet ezer esan. Egun batzuk itxaron beharko duzue.

Kantaz gain, Korrika bakoitzak bere omendua ere izaten du; zein izango da 2017ko Korrikarena?

Asier: 20. Korrikan, Korrikaren sortzaileak omendu nahi ditugu. Lehenengo Korrikak, 1980koak, Euskal Herria euskalduntzea zuen helburu. Laster, euskararen aldeko ekintzarik handiena bihurtu zen eta gaur arte horrela iraun du, Euskal Herriko txoko guztietara euskararen

aldarria zabaltzen. Horregatik, orain dela 37 urte Korrika martxan jarri zuten haiek omendu nahi ditu 20. Korrikak. Korrikak batu egin gaitu, batu egiten gaitu eta batu egingo gaitu.

Bilatu hitz berrien esanahia, eta idatzi hemen: galdetu ikaskideei, bilatu hiztegiari...

ULERTU EZ DITUDAN HITZAK	ESANAHIA
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
8.
10.

KORRIKARI BURUZ

Markelek, Berlinen bizi den lagun batek, Korrikari buruzko informazioa nahi du. Irakurri Markelen e-posta eta erantzun Korrikari buruzko informazioa emateko.

Fitxategia Editatu Ikusi Txertatu Formatua Aukerak Tresnak Laguntza

Bidali Ortografia Erantsi Segurtasuna Gorde

Nork: **Markel**

mail.aek.org

Nori: **Zuri**

Gaia: **Korrika**

Gorputzaren testua

DejaVu Sans

Aupa, lagunak. Zer moduz?

Nik hementxe jarraitzen dut, Berlinen, lan eta lan. Ez kezkatu, kar-kar, ez dizuet idazten nire bizitza kontatzeko. Kontua da lagun batek esan didala Korrika aurkeztu dutela, eta pentsatu dut ondo legokeela hemen ere aurkezpentxo bat edo horrelako zerbait egitea.

Ni prest nago aurkezpena antolatzeko, baina informazioa falta dut. Zuek jakingo duzue zerbait, ezta? Bada, kontatu dakizuena, mesedez, ea ganorazko zerbait antola dezakedan.

Beste kontu bat: zuek nora joango zarete, hasierara edo amaiera? Aurreko Korrikan, Urepelera joan nintzen eta oso ondo pasatu nuen.

Ondo ibili denok, eta idatzi ahal duzuenean.

Markel

A. Idatzi e-postaren zirriborroa.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is a small dark speck near the top center of the page.

B. Errepasatu e-posta eta zuzendu. Horretarako, ondoko teknika proposatzen dizugu:

BILATU TESTUAN HONELAKO AKATSAK, ZUZENDU ETA GARBITA PASA:

DEKLINABIDEA:

Bilatu testuan deklinatu dituzun hitzak eta aztertu ondokoa:

- ▶ Ondo jarri duzu deklinabidea (etxeKO / etxeTIK...)?
- ▶ Mugatzailea ondo dago (herriAN / herriETAN / herriTAN)?
- ▶ Ergatiboa ondo erabili duzu (lagunA / lagunAK / lagunEK)?
- ▶ Eta partitiboa (lotsA / lotsARIK)?

ADITZA:

Bilatu testuan aditz guztiak eta aztertu ondokoa:

- ▶ Aspektua ondo dago (egiTEN / eginGO / egin)?
- ▶ NOR-NORK (zaitu), NOR-NORI-NORK (dizu) ala NOR NORI (zaizu) da?
- ▶ Denbora ondo jarri duzu (dut / nuen; dizut / nizun)?
- ▶ Singularra ala plurala (diot / diZKIot)?

- ▶ Bilatu testuan -(e)LA edo -(e)NA guztiak eta begiratu ondo dauden: “esan duELA”, “esan duENA”, esan duEN”... nola da?

æk

Euskal Herria, euskara eta Korrika. Transkripzioa.

Euskararen aldeko ekitaldirik handiena laster izango da berriro gure artean. Euskal Herri osoa, iparraldetik hegoaldera eta mendebaldetik ekialdera, pausoz pauso zeharkatzen du.

Euskal Herria. Euskara. Korrika. Hitz ezagunak. Askotan entzun eta esan ditugunak. Baina zer dakigu haiei buruz? Zer dakigu Euskal Herriari buruz? Eta euskarari buruz? Eta Korrikari buruz?

EUSKAL HERRIA

Euskal Herria terminoak, hitzez hitz, euskararen lurraldea esan nahi du.

1. Euskal Herria terminoa Sabino Aranak asmatu zuen 1896. urtean.

Sabino Aranak Euzkadi hitza asmatu zuen, 1896. urtean. Euskal Herria terminoa, aldiz, zaharragoa da. Aurkitu diren lehenengo aipamenak XVI. eta XVII. mendeetakoak dira.

Euskal Herria Europako hegoaldean dago. Europako herrialdea da; ez da handiena, baina txikiena ere ez.

2. Euskal Herriak eta Suitzak tamaina berdintsua daukate.

Euskal Herriak 21.000 km² dauzka; Suitzak, berriz, 41.000 km².

Zazpi herrialdek osatzen dute Euskal Herria: Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Lapurdi, Nafarroa Beherea, Nafarroa Garaia eta Zuberoa.

Herrialde handiena Nafarroa Garaia da; txikiena, Zuberoa.

3. Bigarren herrialde handiena Araba da.

Egia da. Nafarroa Garaiak 10.421 km² dauzka; Arabak 3.316 km²; Bizkaiak 2.236 km²; Gipuzkoak 1.980 km²; Nafarroa Behereak, 1325 km²; Lapurdik 855 km²; eta Zuberoak 814 km².

Herrialdez herrialde, oso paisaia desberdinak aurkituko ditugu. Baina badago herrialde guztiak batzen dituen kontu bat: euskara.

EUSKARA

Munduan hizkuntza asko hitz egiten dira.

4. Munduan 3.000 hizkuntza baino gehiago hitz egiten dira.

Kalkulatzen da, gaur egun, 7.000 hizkuntza inguru daudela munduan.

5. Munduan gehien hitz egiten den hizkuntza ingelera da.

Hizkuntza batzuek hiltun asko dituzte: Txinerak 900 milioi inguru; ingelesak 470 milioi; hindiak 420; gaztelaniak 360... Baina hizkuntza gehien-gehienek hiltun gutxi dituzte, 100.000 baino gutxiago, eta galtzeko arriskuan daude.

Hizkuntzekin 0tik 10erako rankinga egiten badugu, 10ean txinera jarrita eta 0n galdu den azken hizkuntza, non jarri beharko dugu euskara?

6. Euskara, gutxi gorabehera, erdian dago, 5ean.

Harrigarria irudituko zaizue, agian, baina euskara 9. postutik gora egongo litzateke zerrenda horretan. Izan ere, Eusko Jaurlaritzaren 2011ko inkestaren arabera, euskarak 714.136 hiltun ditu.

Euskal Herrian, hiru hizkuntza ofizial ditugu: euskara, gaztelania eta frantsesa. Halere, ez dira gure herrietan entzuten diren hizkuntza bakarrik.

6. Euskal Herrian, 100 hizkuntza baino gehiago hitz egiten dira.

Unesco Etxeak eta Ikuspegik 2007an egindako ikerketa baten arabera, 100 hizkuntza baino gehiago hitz egiten dira Euskal Herrian.

Hizkuntza nagusiak, jakina, euskara, gaztelania eta frantsesa dira.

8. Euskal Herriko 4. hizkuntza garrantzitsuena txinera da .

Hiru hizkuntza ofizialen atzean, Euskal Herrian gehien erabiltzen den hizkuntza arabiera da.

Euskarak bost euskalki ditu: mendebaldeko euskalkia edo bizkaiera, erdialdeko euskalkia edo gipuzkera, nafar-lapurtar euskalkia, nafar euskalkia era zuberotar euskalkia.

9. Euskalkien lehenengo mapa Napoleon Bonaparteren ilobak egin zuen.

Euskalkien lehenengo mapa Luis Luziano Bonapartek egin zuen, Napoleonek ilobak.

Euskara hizkuntza zaharra da.

10. Euskara orain dela 3.000 bat urte sortu zen.

Oraindik ez dago argi noiz eta non sortu zen. Ematen du duela 8.000 urte aintzineuskara, euskararen aurrekari bat, hitz egiten zela Pirinioen inguruan.

11. Lehenengo esaldi idatzia Errioxako kobazulo batean aurkitu zen.

Lehenengo esaldi idatziak X. mendekoak dira, eta Susoko monasterioan aurkitu ziren, Errioxan.

Hizkuntza zaharra da gure euskara. Baina gaur egungo hizkuntza ere bada, eta hedabide moderno guztietara iristen da: telebistara, irratiara, egunkarietara, Internetara...

12. Wikipedian, euskara 35. hizkuntza garrantzitsuen da.

Wikipedia, adibidez, 287 hizkuntzatan idatzita dago, eta horien artean euskara 35. lekuan dago: 181.000 artikulua daude gure hizkuntzan idatzita.

Euskara Euskal Herri osoko hizkuntza da, eta mezu hori aldarrikatzeko Korrika etorriko zaigu berriro 2017an.

KORRIKA

Bi urte pasatu dira azken Korrikatik. Laster, 2017ko udaberrian, berriro ikusi ahal izango dugu gure herrietan euskararen aldeko lasterketa erraldoia. 20. Korrika.

13. Lehenengo korrika 1977an egin zen.

Lehenengo Korrika 1980an egin zen, Oñatitik Bilbora.

14. Korrikaren ideia Irlandatik hartu zen, "Rith" lasterketatik, hain zuzen ere.

Idea lagun batzuen arteko afarian sortu omen zen, eta hasiera-hasieratik arrakasta handia izan zuen. Geroztik, beste herri batzuetara ere zabaldu da Korrikaren ideia: Galizian, "Correlingua" antolatzen dute; Britainian, "Ar Redadeg"; Irlandan, "Rith"...

15. Korrikan, gelditu gabe, 2.300 bat kilometro egiten dira.

Edizio bakoitzean, Korrikaren ibilbidea aldatu egiten da. Gau eta egun, gelditu gabe, 2.300 bat kilometro egiten dira.

Korrikalariak egurrezko lekuko bat eramaten dute eskuetan. Lekukoaren barruan, mezu bat dago gordeta. Mezu ezkutua Korrikaren azken egunean irakurtzen da.

16. Korrikaren lehenengo lekukoa San Telmo museoan dago.

Lehenengo lekukoa Remigio Mendiburuk egin zuen, eta gaur egun San Telmo museoan dago.

Korrika bakoitzak bere leloa du. Bere kanta.

17. Lehenengo Korrikaren kanta Benito Lertxundik egin zuen.

Lehenengo Korrikaren kanta Amuriza bertsolariak egin zuen. Geroztik, euskal kantari askok hartu izan dute parte Korrika-kantetan.

Korrika bakoitzak pertsonaia edo erakunde bat omentzen du.

18. Azken Korrikaren omendua Durangoko Azoka izan da.

Korrika 19k, esaterako, Durangoko azoka omendu zuen.

Laster, bere omendu berriarekin, bere kanta berriarekin, bere lelo berriarekin, Korrika 20 hasiko da. Eta, berriro ere, euskararen lekukoa eramango du Euskal Herriko bazter guztietara.